

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 31/2010-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť E. G., K., a J. G., K., zastúpených advokátom JUDr. P. R., Ž., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 503/1993 a Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 43/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. G. a J. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2009 doručená sťažnosť E. G., K., a J. G., K. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. P. R., Ž., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 503/1993 (o určenie hranice medzi nehnuteľnosťami a vydanie časti nehnuteľnosti) a Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 43/2009.

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

„Žalobným návrhom zo dňa 07. 10. 1993, ktorý bol doručený odporcovi v rade 1) dňa 11. 10. 1993 sa J. D., bytom K. a spol. domáhali na vecne a miestne príslušnom súde voči sťažovateľom (v konaní ako odporcom) určenia hranice medzi nehnuteľnosťami a vydania časti nehnuteľnosti.

Odporca v rade 1) - Okresný súd v Čadci svojim rozhodnutím, sp. zn.: 6 C 503/1993 zo dňa 09. 10. 2008 vo veci rozhodol tak, že určil hranicu medzi nehnuteľnosťami a súčasne zaviazal sťažovateľov k vydaniu označenej časti nehnuteľnosti. Súčasne rozhodol aj o trovách konania.

Proti predmetnému rozhodnutiu odporcu v rade 1) podali sťažovatelia v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom do podania tejto sťažnosti odporca v rade 2) ako súd odvolací nerozhodol.

Do podania tejto ústavnej sťažnosti teda nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté a ani nebol stanovený termín pojednávania pred Krajským súdom v Žiline ako súdom odvolacím...

Postup sťažovateľov v procesnom postavení odporcov možno hodnotiť ako aktívny. Bez zbytočného odkladu reagovali na výzvy konajúceho súdu, osobne sa zúčastňovali pojednávaní vo veci. Za účelom ochrany svojich práv využili aj všetky účinné prostriedky nápravy, ktoré im zákon poskytuje. Sťažnosťou adresovanou predsedovi konajúceho súdu namietali nečinnosť prvostupňového súdu. Sťažovatelia teda svojim postupom nezaložili príčinu spomaleného postupu súdu. Nie sú teda dané také významné skutočnosti, ktorými by sťažovatelia podstatne, resp. závažnou mierou prispeli k spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní. ...

V našom prípade nebolo do podania tejto sťažnosti orgánom s právomocou vo veci konať právoplatne rozhodnuté (už viac ako 15 rokov). ...

Odporca v rade 1) v priebehu súdneho konania uskutočnil niekoľko procesných úkonov, ktoré však nevedli k odstráneniu právnej neistoty v konaní. Odporca v rade 1) teda uskutočňoval neefektívne úkony, ktoré prispeli k prieťahom v konaní.

Sťažovatelia sú fyzické osoby a absencia právnej istoty v prejednávanej veci znamená pre nich citeľné následky. Uvedená právna neistota sťažovateľov je zvýraznená ich nemalými výdajmi, samotnou povahou predmetu konania a pretrvávajúcimi prieťahmi v konaní, ktoré nesporne vedú k založeniu právnej neistoty sťažovateľov ohľadne ich vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

Nesporne je na ujmu sťažovateľov, že predmetná právna neistota pretrváva viac ako 15 rokov, teda ich vlastnícke práva sú takto po tak dlhú dobu rozporované. ...

Sme toho názoru, že nečinnosťou Okresného súdu v Čadci, sp. zn. 6 C 503/1993 došlo k porušeniu práva sťažovateľov priznanému im v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V posudzovanom prípade aktívnej činnosti súdu nebránila žiadna zákonná prekážka. V čase podanie tejto ústavnej sťažnosti (uplatnenia ochrany) porušenie označeného základného práva naďalej trvá.“

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa – E. G., K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Okresným súdom v Čadci, č. k.: 6 C 503/1993 vo veci určenia hranice pozemkov a vydania nehnuteľnosti porušené bolo.

Ústavný súd zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi – E. G., K. primerané finančné zadostučinenie v celkovej výške 150.000,- Sk.

Právo sťažovateľa – J. G., K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Okresným súdom v Čadci, č. k.: 6 C 503/1993 vo veci určenia hranice pozemkov a vydania nehnuteľnosti porušené bolo.

Ústavný súd zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi – J. G., K. primerané finančné zadostučinenie v celkovej výške 150.000,- Sk.

Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade s čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu v Žiline vo veci určenia hranice pozemkov a vydania nehnuteľnosti konať.

Odporca v rade 1) je ďalej povinný uhradiť na účet právneho zástupcu navrhovateľov JUDr. P. R. - advokát, vedenom v T. a. s. Ž. č. ú.:... titulom trov právneho zastúpenia čiastku 368,55,- Eur...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovatelia v sťažnosti namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 503/1993.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti, ako aj zo spisu okresného súdu sp. zn. 6 C 503/1993 zistil, že okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 6 C 503/1993-353 z 9. októbra 2008. Z dôvodu podaného odvolania proti tomuto rozsudku bola vec predložená krajskému súdu, ktorý rozhodol rozsudkom sp. zn. 9 Co 43/2009 z 21. mája 2009 tak, že rozsudok okresného potvrdil (okrem výroku týkajúceho sa trov konania). Rozsudok nadobudol právoplatnosť 16. septembra 2009.

V súlade so svojou judikatúrou (IV. ÚS 61/03, III. ÚS 41/07, II. ÚS 214/08) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Sťažnosť na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 503/1993 bola ústavnému súdu doručená 19. januára 2009, teda potom, ako okresný súd vo veci meritórne rozhodol. V čase podania sťažnosti okresný súd už nebol oprávnený vo veci konať, nemohol ovplyvniť priebeh konania, a teda ani porušiť označené práva sťažovateľov, pretože vyhlásením rozsudku vo veci samej a jeho doručením účastníkom konania okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľov. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila vyhlásením rozhodnutia vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (obdobne napr. III. ÚS 248/08).

Ústavný súd navyše poznamenáva, že sťažovatelia v konaní, ktoré, ako sami uvádzajú, trvalo „*viac ako 15 rokov*“, mali dostatok času domáhať sa ochrany svojich práv, a to najmä podaním sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z prílohy, ktorú sťažovatelia k sťažnosti pripojili, vyplýva, že tento prostriedok využili 12. januára 2009, a to po rozhodnutí súdu, ktorý vo veci rozhodol 9. októbra 2008, keď bola nastolená právna istota na okresnom súde. V súvislosti s touto skutočnosťou ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach uviedol, že formálne uplatnenie sťažnosti na prietahy v konaní na orgáne štátnej správy súdov ústavný súd štandardne považuje za dôvod na odmietnutie sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. IV. ÚS 278/04, IV. ÚS 306/04 a iné).

2. Sťažovatelia v petite sťažnosti žiadali, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu „*vo veci určenia hranice pozemkov a vydania nehnuteľnosti konať*“, avšak nežiadali vysloviť porušenie základného práva týmto súdom.

Podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vydanie príkazu konať podľa čl. 127 ods. 2 ústavy sa výslovne viaže na vyslovenie porušenia práv alebo slobôd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať, avšak bez toho, aby vzniesli námietku porušenia svojho základného práva týmto súdom, a to napriek tomu, že v konaní sú zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom.

Ústavný súd súc viazaný návrhom na začatie konania v tejto časti sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. januára 2010